

1940 & Vakuerengen 1941 slut

No. 11.

No Hater ^{Tra} fangstfilen

og Dette
Hefte

~~Slut som med 1940~~
begynder Fortællingerne
som slutter på Hefte
1940.

A.-B. Lundequistska Bokhandeln.
Nr 48 L

HILMAR WØIS

064400373

Og i Hefte 1940 er alle
forberedt ser unna Hjerst
og Herfra møte gærvi en
ny se song. Hæst es upræt

Vinter sesongen var begynt.

De var i slutten av September
1940 ~~#~~ At kona og jeg skulde
rod til Billefjorden med noe
Proviant til 5 Bistasjoner. Men
vi hadde vert frukt og ord mest
med lit køl, men den Tønner
var jo de hoved, saglig Tønner
som var brukt. Men siden vi
hadde bare ører til ~~at~~ å ro
båten frem med, så kunde vi ikke
ro alle 3 fordi vi hadde Proviant
i huset Fredheim sammen desut
F. irak him på Jolannus omatte
igjen og pase på alt ved ~~de~~
Fredheim. Derfra kona og jeg rode
i blankestille var med riplasset
båt først til Gibshuken der de ble
avlastet en del Proviant, siden
varet var så pent så forsate vi
Bistasjonen på Nord siden Bille-

fjorden der låg fjorden ~~til~~
 ikke blank som når vi
 rode ut Sassenfjorden.
 siden været var så fint kunde
~~vi~~ vi Nyte turen i ro og
 mak. Lüften var speil klar
 og fuld måned som de høres
 med til sjældenhed på den
 tid av året der til et par kule
 grader og snefuld landskap
 fra mit fjelds. De samme had-
 de jeg notert i dag bok dagen etter
 når vi for lot tistastour^{de} vi had-
 de hvillet for natten. Til neste
 morgen hvor kunde ro i sam-
 me rolige tempo frem til Rüs-
 serne i Pyramiden. Der vi rode
 til stranden på in siden ^{av} Kaien

Så snart vi hadde lakt til
 med robåten til ferra så kom
 der to Rüssere og bad oss opp til
 sjeften som boode i et lite ~~hus~~
 Ny opp sat hus lenger in i Mimes-
 bukta der gruve åbringgen
 var der blev vi mottat av
 Direktør Trofimenko. Der fik først
 vodka efter middag efter te på te.
 så fik Helfrid og jeg sove middag
 i sengen til Trofimenko og fru.

etter på når vi stod på fra Middags
 Hvilen fik vi servert te og frisk bakke
 kakker og vodka så blev om vist på
 sykhuset derfra til Butikken der
 tok Butiksjeften frem et reut laker
 som delte i to og la fullt av Proviant

De var sekkede konfekt Pølsen
Brød og smør. De bra de med te
til roboten så blev følt av
sjefen og fru en med flere som
ønsket oss god reise videre in
over Fethunia bukta til Ebbadalen

Serka 100 meter fra Scott
Scottes huset, ser kona frem
mot land. så siger hun hvad
er alt de Hvite som løpper om
Der andre på slet lande og
mot slet fjelde. Da såg de
at det var flere Hundre Rypere
ja kanskje mere en et tusen
ryper som hadde slått sig
ned på sletta i utløpet

av Ebbadalen jeg to la bare
til stranden likke ned fra huset
så drog kona å jeg opp båten
så tok jeg geværet og noen Patro-
ner ~~for~~ ^{opp} sjøen så fik jeg
bare frem over sletten og fyrte
av 5 skūt. Når Rypene var plet
sammen blev 25 stk. Vi skūt
2 Snad fra for så når fik
blod frisk Rypser blev 4 skūt
etter at Helfrid og jeg kom frem
til Bistasjonen ^{som var} en kilometer
inndre for Ebbadalen

Der var vi i 3 døgn og sjöt 300
Rypere og bringet sammen
drus ved til lykten til brenndset
så de blev nok til brenndset

under Vinteren løp. Vi tok
 med oss i båten to ^{og} Ryper rest
 blev igjen for mat. De var fint vær
 når ^{vi} for lot stranden men da vi
 kom mitt på Adolfs bukta
 røk de opp til Külling så spær
 Hysket over båtripeene for vi
 kom over mot land ved Bruce-
 byen derfra fik vi Vinden efter
 oss med til Bistasjon ved Kapp Ek-
 holm. Der fik vi se en ~~to~~ Vild
 Vildhund som løp bort fra Hytta
 vi la til like midten hytta
 men blott over hode var vi begge men
 røk efter geværet og da var hün-
 den 200 meter borte jeg slår opp
 sigte og tar i kne stilling

og P passer til hunden ser
 bort så smelder de hundens
 Gaper i det den fik et vel retet
 skaf. De blev den første skut av
 de 7 hundene som løp bort
 på sine Kammerate som Rüsser
 slap på tuten for Pyramiden ialt
 var 28 hunde som Rüsserne hod-
 de 21 blev fat i land. 7 av dem
 Rømte de var opp takten til Vild-
 hundene bestanden.

Helfrid skulde fyre opp i
 ovnen for å få varmen. til
 oss som var ^{på} blott fra Top til tå
 men den gløden varte ikke så
 lenge for de blev en smeld

fra Ovnen så den flæktes
 ut over i flere deler så de
 var bare å helle vann over
 Varmnen så ^{de} ikke tok fyr i
 hytta når vi var trygg at
 ikke tok fyr i Hytta var Helpid
 og jeg ta alt i båten og so
 lenna været over to 2 mil til
 vi kom til Gibshuken
 vi frøs som Haka Tender og en
 vind og sjø efter oss gjennom
 Gåsøy sundet så stod livberg
 ning for hadde passert vel i
 forbi Gåsøy tapp. Her skal nige
 kona var taper var ingen moker
 og ta ut fra tapp Ekholm bløt
 og fråsen i de være Takket være

så jik bra. Og helle ikke var de
 friste Tørnet i hadde hjort og Hetter
 ikke blev de de siste.

På Gibshuk fik de varmt og
 kose lig selv om ^{ikke} hytta og romslighet
 var ^{ikke} skyte av bare ^{kan de} de blev fort
 Varmt som alltid blev der.
 Så de var ikke lenge for man følte
 en hjemlig bygge. For å alt slit måtte
 ha de for helle se sørgu måtte vi bli der
 i to døgn De sjot jeg Rypen for fersk
 mat og samlet drivved for brennsel
 og været måtte vi passe på Gibshuken
 så kom videre til Bjørnhamn som
 ruten var bestemt da startet fra
 Fredheim at skulde en om
 Bjørnhamna tilbake tur for
 å se om alt var i orden

Dagen efter hadde vi fuit
 var over Tempel fjorden, så
 vi skūt to små til hunde-
 mat, som blev lagret til vinteren

Og Johannes var met op
 kom fra Rypjakt og hadde ~~det~~
 da fåt skūt 200. Rypes til
 sammen. I Fredheim be-
 trak-
 tet vi det som et hjem der
 hadde vi radiogramfon
 med sasser av gamle og nye
 gramafon plater. ~~Vi hadde~~ Vi hadde
 forråd av Proviant og all
 slag. Så det ^{fra} tok vi de som
 manglet på alle bistasjoner ^{de som}
 hadde beregnet at bruke ^{dertil hadde} ^{vi} ^{vi}
^{nytt} rovdelen vinteren, de blev

og så hjort som bestemt fra
 høst av. selv ~~og~~ ^{om} de var bare kona
 Helfrid og sønen Johannes og
 jeg som lag i Fredheim der hjem-
 met vårt var mens ^{vi} var på Spits-
 bergen. Det kom vi en tur blev
 på en uke eller en måned som
 vanlig vist tok frem og tilbake til
 gråhøken også mere ^{vi} viste ^{de} hadde
 vert dårlig var. og de blev ^{de} nok så
 ofte, serlig mørketiden.

Jeg skal nevne at di første år
 Kande vi ~~ikke~~ ~~begynde~~ og ~~fangste~~
 for slutten av september eller første
 dagge av Oktober.

Jeg skal nevne at di først
 ar kunde vi begynde fangsten
 etter rev sist i september og
 første dagge av Oktober var
 Reven i lin. pels. Fordi de var fuld
 vinteren omkring midis september
 og ^{isen} på di indre fjordene så
 jeg var med at gå over grøn-
 fjorden den 30. Og isbaks lå uten
 Vestspitsbergen så sjø var av-
 kjølet så de ble is med engang
 og den blev liggende kjøk og sterk
 Men de tre beste is var fra 1915 og
 1916 og 1917 men i 1918 fck man en
 varm ~~is~~ ^{mere så de} is blev hett ~~is~~
 i 1920 Varm sommer så sjelden
 at mange gamle ishavsfolk hadde
 opplevd maken Fra da begynte

de at for andre sig til det bedre
 og sommer 1920 var så meget
 regn igjen. Så ingen opplevet så
 meget fiske og regn. Efter 1920 begynte
 en ny var type med mild var om
 høsten og vintrene. Så vi som fangst
 menn fik meget arbejde og holde
 Rev feldere i orden ^{så} at den ikke stod
 fast iset så den lære mikel fok
 åte punden og fella stod lette
 godt som så ofte har vert til felle.
 Så kom ^{damme} enda være av med syd-
 vest og regn blev de hard dønning som
 brak opp isen i fjordene. Og når vi
 hadde sat felderne mens isen
 lå så vi at å frem tvers over
 isen ter eller langs land. Når
 isen blev borte på høsten

eller Venteren. Skulde da
 Kom op ret felderne som falt
 ned måtte bruke båt og ro
 under tiden kunde de bli ~~se~~
 mange gange vanskelige med
 sjødrag. Blev så meget
 spurt igjen fik vi meget
 sørpe så at man ikke fik
 ro Tvers og over en fjord
 så måtte man følge langs
 land der var også sørpe som
 blev så tyk at den høtt på
 og sjøre bordene i båten
 i stakke og isen var slik
 at måtte bruke larlomme
 og stak seg land og

sette båt godt op på land.
 Men ^{de} måtte være på samme
 land siden der hyten var
 med mat og Bredsel, så
^{man} fik Venteren ^{de} la ny is.
 De var der for de blev så nød-
 vendig med å bygge mange
 Bistasjoner så de blev en
 kostbar utrustning til slutt
 De var ikke Bare Bistasjonen
 men der skulde var indveter
 til alle hytene De var Ox og
 sag koke Kar dake-foi delvis
 sengklær eller sorte Fose Proviant
 Bredsel Tenk hvilket arbejde
 og penge utlag som lag bak. — —

Så allerede i 1940 kunne
der ikke settes opp en fælde
til fangst etter rev før 8
November da var de snørt
og uves som å gå in mørke
bestandig i beste fangst tiden
men de var tiden som man
måblet sig fram på.

Før Helfrid og jeg startet
på tur til Storfjorden hadde
sat opp felderne på syd siden
Tempelfjorden og til De Gerdalen
og opp over Sassen dalen, så
Johannes hadde de fangst
teranget og passe og 9 kjøre

i Hindegår som fik mat Ver
dag matten til Hündene var
snad og kobe kjøt ioret eller
frukt også lit spek og Isbjørn
om vinteren så hündene blev
godt stelt omig der var badde
Kammerater og slitere når lyset
kom til bake

Den 18 November var en fin hist
dag. Da Helfrid og jeg forlot
Johannes å leve i fjelheim
men kona og jeg fik på ski
opp Sassen dalen for å sette opp
fældene i Storfjorden. Vi til
Ranfjellhytta de vi sov nater
fra hytta var og satte opp en

del felder som stor på
små forhøiinger som vinden
blåser felderne renne fra
vetken kant at vinden kommer
fra ~~A~~ som merker har vi små
stein vander eller kort tre
stikke ~~are~~ som merker
for å finde dem i en i mørke.
De har også opp over dalen
for å finde de vanlig gang
rutte så man ikke går i
dype grøfter og hoiestup
i mørke og sne storm går
man i fare hvor en man går.

Neste dag kom kona og jeg til

Bistasjonen under Elfenbein-
breen. Der låg natten. dagen efter
startet vi over Elfenbein breen for at
~~for~~ gå over breen til Agardh bukta
jeg hadde vel ikke gadd mere en
500 meter fra Hyten for skitupene
støtte mot en stor Reinbuk med
Kjennehorn. Jeg tok til at under
søke dyret som var befræsen
jeg fant ingen tegn til noe slaks
skade som hadde forårsaket den
død. Jeg brøde den hadde død av
alderdom. Så kona og forsatte
i vei mot Agardh bukta der
sakte opp en del felder og
neste forsatte vi å reise opp felder
frem til Dünner bukta der vi ble
i 8 dager for ~~at~~ tok å ruste

Oss for gå til bakte til Sassen
 igjen. Vi jik opp skrubb ^{tilvebrun} fonna
 og med Røtobreen og ned i
 Sassendalen

serka 2 kilometer fra Røtobreen
 fik jeg se Dype spor i sneen som
 hadde hjort noe forferdelig
 byks som lingnet rein spor
 jeg tok frem Lomme lyktene for
 å lyse med og künde da kon-
 statere at 7 reinsdyr har løp
 opp mot fjelle sammen og 2
 hunder i fir sprang etter

Der med fik jeg slad fast
 at den reinvæken jeg fant død
 med for Elfen breen var drept
 av Vold hunder.

Kona og far satte mot Rindfjell
 lyten Vi folte oss sliten siden
 Skiene jik træt på den lange
 marsjen Vi hadde til bakte lak
 i bek mørke tuten streif av
 måned og mørk lak skydake
 sidende var mørket forsatte vi
 neste dag mit etter Sassendalen
 ned til Fredheim de var for at
 ingå alle kløfter dal søk som var
 farlig å falde ned i Fra Kolera-
 dehaugen hørte vi Vold hunde glau.

Da jeg kom hjem til Fredheim
 künde jeg Johannes fortale at
 da han var siste gang til

Revfjelderne i Sassen daler
 Traaf han på en Rein Kalv som
 var for bit av Vilde hunder
 så blode drypet fra bringa
 til kalven så den stod bare
 å røvet med store sne klam-
 per i Hårpelsen så de greide
 ikke at røre seg av fleken
 Johannes sa jeg ikke hjerte å
 la dyre plaget og pinnes legger
 han tok Kara bein og sjok kalven
 som var blev fat til hunder mat
 for hundene i Hundgården

Siden de var likke under jule
 så startet Johannes og jeg ut

i Fangst terengen mens Helfrid
 blev hjemme og Hørde i stand
 til Hyggelig jule for oss.

I sen lag da fryk på alle indre
 del av Gsfjorden vi jik direkte
 til skans bukta derfra in
 Billefjorden Ebbadalen og
 rundt syd siden Billefjorden
 til bakte til Fredheim. Men
 siden vi ikke hadde vert til
 Terenget rundt Tempelfjorden
 og til de Gerdalen og helt til
 Kapp Deltaneset så blev
 juleaften for vi var ferdig med
 marjen gjennom Fangst Terenget
 isassen fjorden Der Helfrid og
 Johannes og jeg holt jule i sam-

men i Fredheim der kona hadde
kjort istand så de bleve
festlig jul med et lite jule
tre fra de gamle kviste med
med oss fra store Norske siste
gang vi var ~~de~~ reende til
Longyear byen og hentet posten
og del Frodant, så der med
hadde vi en rike beholdning
av mat og drikk. Så vi hadde
ikke koselig som i et vanlig
hjem i Norge.

De kan jeg minnes fra min
første overvintring at når
julen var over så var de som

helle overvintringen var kjort
for da viste man at lyse var i
opp ad gående med et hane skret
Men på Spitsbergen går de så
fort opp med lyse så de blir 3 hane
skret

Den 7 januar var luften klar men
kalt. Men ikke vel startet Helfrid
^{og jeg med} kjort under opp Sassendalen
til Bestasjonen under Elfen be-
reen som første etappe neste
der var vi agardh bøkta der
jeg tok til feldeerne mens
Helfrid kjort med hunde spande
langs kysten etter isen til Dün-
ner bøkta der blev vi i 3 dogn
mens jeg Felset Reven

Så drog Hilfrid og jeg tilbage
 igjen til sassen over skrabb-
^{ulvebreen} fjorner og over breen ned
 etter Rabotbreen ned til Sassen-
 dalen. Siden været $\frac{1}{2}$ var fint
 og hunderne i fin form tok vi
 ikke frem til Bustasjonen Men
 drog i et frem til Fredheim da var
 de 14 Temmer i strak marsj

Til Wijdefjorden 1941.

Som bestemt fra høsten av skulde
 kona og jeg kryse spitsbergen først
 Aust over til Storfjorden og dra
 til ta ke til Fredheim, og så ruslet
 vi oss på ny tur til Wijdefjorden

alt utstyre og Proviant hadde ved
 om høsten til Petunia bukta i
 Billefjorden. Dit hadde brøgt
 Torfisk og Torket kobe kjøt for
 hunde mat 5 Mens Hilfrid og
 jeg var nord over til Wijdefjorden og
 Grahuken var Johannes og paset
 hjem me fangst tenger og paset
 resten av hundespande for Hilfrid
 og jeg tok bare med oss de beste
 og tre 3 beste og kraftigste
 og hunderne når vi startet fra
 Sassen 25 januar 1941. siden
 sleden var godt lastet med ut-
 styr og diverse kom vi bare til
 gibshuken første den den neste
 dagen startet vi fra gibshuken
 over land til Anser bukta

der vi fant isen opp tern ken
 langs land på Bellefjorden men
 der var tynt ny is så vi fulgte
 land kanten som vi kalt den
 land isen langt langt den var
 så smadret og stor ~~to~~ knutt
 is så vi måtte ta alt av
 sleden og bære alting på ryg-
 gen stoke vis til slut hadde
 stor sne skred sporet at fram
 komst

Men så siger Helfrid jeg
 skal forsøke ny isen Hun fik
 og for satte til hun kom forbi
 sne skrea så tapte Hun
 til mig kom Hilmar jeg trode
 gå. siden den ~~var~~

var ffare ^{isen på} spang skinn i bänden
 og på en ^{isen på} så de hjalp nok
 så meget så jeg fik da sleden
 og hændene med på den bløte
 og tyne isen. Så galopperte
 hændene i vei til Helfrid så
 piget ^{jeg} efter med skiene på
 beinna som gled' fræt i den bløt
 soiren på ny isen. Så var de til
 å slite ^{op} sleden sammen med
 hände op på land kanten som
 meget ujevnt så at en av mine
 til slede brøttes av. For å komme
 videre måtte jeg ta en av mine
 ski til at sette til mei under
 sleden. for at vi kunde forsete
 selv måtte jeg vasse i sne

til Knes og Vel. så de i
resten av Veien til Kapp
Ekholm. Og så neste dag til
Ebbadalen der jeg hadde Reserve
Ski til at Reparere sleder-
meien med. I Ebbadalen blev
i to døgn av de blev en dag
brukt til kjøre opp med et
las med Proviant opp på Mit-
tag-Leffersbuen. Dagen efter når
vi kjorte fra Ebbadalen tok vi med
mere Proviant på sleden og hunde
spande. så da vi nåde plåtaet
neste dag tok Provianten på
sleden og kjorte ned over til over-
gangs hyten i Wijdefjorden

Før vi startet neste dag var de

÷ 40 gr. De var kalt for å gå
ut men vi frem til Georg Björnnes
Hovedstasjon uten forfrysse oss.

De var ikke bare ute og var
kalt når Helfrid og jeg kom
til Georg Björnnes Hovedstas-
jon på Austfjordens i Wijde-
fjorden. Helle utstyret vi hadde
med på sleden blev sat en
i gangen siden de var kalt
til hundene tok vi dem in-
ngangen og lukket døren. Efter
at ha fyr i komfyren i
temner måtte vi drike kaffen
ved ovnen. Helfrid skulde

forsøke å ta skinn luen av hode men haret grås til bein på hode. Og i veggene var der spiger til Hult på hodene så de tok veldig lenge før vi fikk noe varme med bare Rekvod. Vi la ~~at~~ siste gang i komfyren om natten kloden 12. så hadde ikke Björnnes hat så med opsgaget ved matte ut igjen opsgaget. Så matte eggen bare jtet på mig høiet igjen og gåt ut og saget ny for byrning for å varme nok for natten. Björnnes var aldri

den Karen som forlat pladsen uten brendsel så på Ved-Bytje som stod utfor kunden ingen ha sakt at de var sisten Vinteren hans i 1940 Björn hadde 6 Bestasjoner i Wijdefjorden og 1. Hovedstasjon på Austfjordnes Nu Björnnes holmen. Der lå en hytte bok i Ver Hytte som under tegnet av Björnnes Venlig Sag Ved. og Vask opp Kopene. og Kast gulvet for Hytten forlates.

Neste dag drog Helfrid og jeg
over fjorden til Korspynten. Det
hadde vi brugt 8 dag på turen
fra Fredheim i Sassen. På Kors-
pynten satte jeg felder efter
rev først og Westfjorden og ut
over til Pürpurdalen (Gafuldalen)

Den tredje dagen tok jeg med
Proviant for 3 dager og åtte pin-
der for Revfelterne. Helfrid
blev igjen på Korspynten sam-
men med de 3 kjøre bunderne.
Men jeg jik ut over Wydefjorden
til Elvetangen og satte felder fram
mot Gråhøken.

Da var jeg ferdig for å gå til-
bake til Korspynt om nat Rik-
op med sne storm fra Nord-
ast så blev verfast i 5 døgn
Der hadde jeg silet og tenk på
kona ~~at~~ som var alene
på Korspynten og hun igjen
Tenkte om jeg var omkommet. så var
de om hun kunde greie å finde
fram til-bake til Sassen igjen
Men heldig vis jik alt vel når
Været blev fint var de jeg som
startet til-bake i hui og hast over
stok og stein og over hanger på
Lund på isen der Terenget ikke
var farbart. For jeg kom til
Da jeg kom så langt fram at jeg
såg hyten var Helfrid uten

og såg efter mig. Da blev
glad og jik in kokte kaffe
og jeg også glad se hün til baks
i gjen. i beste hümör efter.
~~Reskelen. ün dör.~~

some stormmen de som
skente Hefrid mest var
da hün ^{sik} se to blanke öar
som skiret gjennem vindu
et på hendes som hün trode
var en Isbjörn Men ^{var} det hunden
king som hadde brukt sig ut
av hünde büret.

Sneen låg helt opp over vinduet
for der fant king spil for sne
stormmen også. såg han lyset
fra Parafin lampen

så de har nok vært mange
som vilde ha fat de for en Is-
björn med de samme at de
güle og over sne de fjaset kjiker
in vindue. Da kona hadde fat
tenk sig om sjönte hün at
de var kjelodegen King som
hadde brukt sig ut og der
la han sig til so i vindue for
der ble han til været og herte

Jeg var bare en dag på Kors-
fjnten og såg efter revfildene
for kona og jeg med tre hundene
drog samme rüter til baks
til sassen vi bedre ser på til-

56
bake turen og kilden slaket
opp.

Den 22 Februar 1941 var vi toer
av Bjørn og pynt dærfik "et strey
at" soleu på vei hjem fra Wijde
fjorden. Dagen efter den 23 Feb
var ^{første} sol dagen ^{solskjy} i vindic i Fred-
heim og ^{siste gang} vinsten 19 Oktober
~~sist solgløt i vindic.~~

Så skal jeg nevne efter den
turen fra Wijdefjorden var de
første gang at noen kunde
hadde ser med et hunde
sprang over Mettag Leppers-
breen fra Billefjorden over

57
til Wijdefjorden. Og fra sassen
hadde Helfrid vert mange gang
til storfjor i vinteren 1940-
41 var Helfrid med mig fire
gang frem og til bake fra Sas-
sen storfjorde i Agardh bukta
og Dønner bukta til bake over
Ulvebreen.

Mar Revfeldene blev med lak
i Agardh bukta og Dønner-
bukta var de Johannes som
tok turen siste gang til stor-
fjorden

Men jeg drog over til Wijde-
fjorden med to hunder for
sleden. I Ebbadalen fik

jeg sne storm så jeg blev
 fast der i 4 dage men når
 vere + blev ~~bra~~ så hjode jeg
 lange marsj dager for på
 felderne i Wijde fjorden så
 jeg kom til Påske. ^{tid} Enda kom
 jeg ikke til baka til sassen
 for Påsk aften men da ~~der~~
 hadde Helfrid fat fulst hus
 på besök fra Longyear byen
 så de blev ikke plads for alle
 å sove i sassen. så når de
 som ikke blev plads for sassen
 måtte ta skiene på å gå til
 Hyten i Bjornahamna efter
 de hadde spist så kom de
 over Tempelfjorde til baka og

spiste luns og middag og
 aften. Men de var bare unge
 spreke karer så de blev bare
 sport lusen Andre Påskedag
 var ferien over. så sellet jeg
 på 6 hunder i spannen og da
 drog Helfrid og Johannes og
 jeg sammen med siste besök-
 kende til Longyear byen for å
 avslute Påske ferien

Efter at siste ~~med siste~~ Påske
 dag var til ende drog vi alle tre
 til Longyear byen på en liten
 besök visit med hunde. Spunde
 vi blev bidden i selskap til

Våren 1941

så mange at skulde vi ha
besøkt alle har vår bløite
støpet oss å komme med hunde.
Spande a på ski gjennom
Adventdalen. Etter 8 dages visit
kjørte tilbake med natten som
de enda var frøst så både stede
og gled fint i Minnat sola

I slutten av Mai kom
"Isbyen" og "Isbjørn" som tilhørte
Jacob Kjodes "rederi" til fast
~~fast~~ Kanten og la til fast isen som
som låg 2 kilometer uten
for sassen elven. Fra Fredheim
sag vi to mann komme anet
huset. De var Fangstmann

Sigfred Kristoffersen Tromsø som var
og hans Fangst Kammerrat fra
Tromsdalen på Biskopshøken

Disse hadde sik kreet så tidlig
med utstyr og Proviant til ny
overvintring på Biskopshøken
siden at tyskerne hadde okkupert
Norge. Så måtte de ta sjauksene
og komme sig over ishøvet med
første de beste leilighet

Hvorfor de kom til sassen var at
jeg hadde lat være på diverse ting
fra året for. Dette måtte Kristoffersen
ha med sig Nordover og så fik
vi høre mange ting fra Norge.
Men så låg fast isen på sassen

Så den måtte den Vente på Lil
den løst net og jik opp. For da at
komme til Longyearbyen måtte
se jeg låne den en stor båt så
kunne få alt med. De var syse-
svam spjotes svalbard haald
lavet og frakte den til Biskaias-
bukken

Når de våren var vi langt
og no. De blev lunge Rorforen
når Våren kom.

Her skal jeg fortælle om
Hvorledes fangstfolkene kom
til sidebesættelserne fra

Fangststasjonen efter at fangsten
var slutt om Våren. De som
hadde seil eller motorskøyter
for overvintings ekspedisjonerne blev
vanligvis sat opp på lande de kinn
og så legges i skrekammer og la sig
inde fryse. Men for de bebygtes
hyter at bo i om vinteren måtte
Vente til fastisen smelte og de
låneste bukter for kunde for-
late Vinter-kvarteret. Så var de
andre som blev sat til strøfjor-
den og Eggedøya og Halv måneløya
de har vert utrustet fra Rederi
De har vert Rederiet som har
slutt for hjem henting av eget
eller led fartoi.

64 Fangstmenn som rode med robåt
fra Fangststasjonerna.

Petter Thronsdalen med 4 menn
over Vin treet i de senere år
på sørkap. Siste Fangst Vin treet
Thronsdalen over Vin treet på
sørkap var fra 1911-12 da fik
han 99 7 skjøn bare noen
Rev alle år døde han fra
sørkap langs kysten til Green-
Harbour (Grøn fjorden) og
blev igjen til han tok ny overtur-
ning så ^{de} blev bare engang lei-
er skøyte. De over Vin treet i
Hornstund og Belsand Calypso
byen og de Fangstmenn over Vin-
treet i Nordfjorden fik som

165
regel på ski over Fridtjof-
breen Green-Harbour grøn fjorden
Helt frem til Våren 1929 for
om høsten blev Telegrafstasjon flyttet
til Advent bay.

ymstil da var Green-Harbour
hoved sentret for Westspits-
bergen både sjøveien og land-
veien. Etter at Telegrafstasjon
blev flyttet til Advent bay og
sysselmannen fik fast sete i
Fongyear byen. Og at al Norsk be-
drift blev med Lak og de Neder-
landske Kulkompaniet med la kil-
døften i Baronsberg i 1929 hvor
de blev bare vakt igjen begyndelsen

Over tok

av Tredeve på De Russiske
 Selskabet bedriften i Barents-
 berg efter at grønland Radio
 blev ned luk. Hadde ikke
 fangst folk noe mere der å
 gjøre de måtte til Longyear-
 byen der syselmænd og hele
 Almerstrasjonen blev fjernet
 bestandig til Adventfjorden
 måtte alle fra sende og mot
 ta Telegrammer bänkere og
 dit måtte alle fangstfolk skul-
 de hjem til Norge enten Tromsø
 eller Harstad og dit kom de
 enten med Kårbåt eller anden
 leilighet

Efter at Troms fylkes Damp-
 skibsselskab satte in Svabard-
 ruten med "D/S Lyngen" og Turist
 og Passasjerfart i 1934 og alle
 fangst folk som skulle et sted
 på Vest spitsbergen fra for-
 kap til Wijdefjorden disse fangst-
 folk reiste opp og ned med "Lyngen"
 til Krigen satte stop. Men de
 var mange som måtte avslute
 for i 1938-39 var de fleste av
 fangst menn på vinter 39. år
 Men de blev så dårlig utbytte at
 de slappet sig selv.
 så de var flere som ^{måtte} reise hjem
 med som lønne bok. Fordi om
 der var fler fangst menn

Blev ikke anfalet fangstet
 Rev en smellem b.a. 700 stk for
 vinter

Så de siste fangstmenn som
 kom til Spitsbergen for at forsøke
 lykken med fangst livet måtte
 reise hjem med tom Lora bak.
 Så de blev fattigere en da.
 Kom og forsøke seg på fangst

For sommeren 1941.

Efter at Tyskerne sik over
 grensen og in Russland den
 22 Juni 1941 siden de blev
 mer svalbard område søkte

Alle fangst ekspedisjon til
 Longyear byen den første var
 Fangstmann Arthur Oxas og
 fru Anna. Der efter kom
~~Fangstmann~~ Motor Kutter, Liv.
 Fangstmann Alfred Johansen
 og sønnen Basse. Der om bord
 var Fangstmand Sverre
 Hansen som hadde Fangst-
 stasjon i beltof hamn i Kors-
 fjorden og Jakob Grotting som
 hadde fangstet i Ny London om
 vinteren

om bord i M/K Liv.

Fik jeg fortalt at en ung Fangst-

mann fra Rystrommen i
 Troms som hadde Vert på
 fangst sammen med
 Fangstmann Waldemar Kramer
 og Sally Larsen Tromsø Fangst-
 stasjonen vi ferer hamn også
 kalt (Sallyhamn). Om våren
 fikk Kramer for lite Troviant
 så den unge måtte ta skiem
 på beina og ryggen som
 var tom med en knat rasjon
 til å spise underveis til
 Sörgatt

Han fikk opp breen i bunden
 av fererhamn er nok så steil
 og har selv gådd fra fugelorden
 opp breen som er hulle og spreng

ket og kommet ned ved siden
 av Sverdrupfjelle de var
 samme breen gutte skulde
 gå for å komme ned på
 Gjörisen i Smørensbyrg. Og
 videre til Alfred Johansens
 Hovedstasjon i Sörgatt
 Det hadde han ikke kommet
 enda i slutten juni for lot Sörgatt

De blev da ingen som var og så
 etter den unge gutten som alle
 var eni om var gåt ned i is-
 sprekker i brene eller i
 stremsåken som var så
 farlig i mellom Danskøya

Sommeren 1941.

og fastlande

Siden de var krig snarakt
overhelle verden. Så fik kona
og lyst til at ro i set mit til
Longyearbyen. Da var nesten alle
de gamle overvintrede kommet
fra fangstpladserne og frem til Long-
yearbyen. Men Sigfred Kristoffersen
og hans fangst kammerat var
stand lag på Biskajerstinken

Den tyske fangstmanden Evald
Smützler var kommet fra
Rasekjeila Fangstmann

Sommeren 1941

Ole Blomli og Anna Kramer
og Harald Watum Tromsø var
forlat fangstpladsen Calypso byen
Belsund.

Fangstmann Norman Andersen
og fru var kommet fra Selvåg
for landet. Men fangstmann
Waldemar Kramer og Salby
Larsen Tromsø var kommet til
Ny Alesund med sin M/s. aktiv

J mens kona og jeg var i
Longyearbyen de siste dage av
juli 1941 fik opplev en spand
de tid i en måned. Der kom
fra England en engelok

«Krysser». Fra den blev de
sat 2 to mand på land i
Longyearbyen den første var en
ung löjtnant Ragnvald Tamber
som senere avanserte til admiral
Tamber. Den andre en Marinus
gast. Tamber blev så generalguv-
nør og gasten var Hæren Hans
Hans og disse arbejdede fint for
at ikke tyskerne i Norge skulle
~~gaa~~ ha noe annerse
om de som jeg fik i Longyear-
i den hektiske tid.

~~For~~ Kona og jeg i 8 dager i
Longyearbyen. Vi merket intet

Så meget fik vi ud av de helle
at evakuering var mer forenklet
så kona og jeg måtte syse lammene
og sette inn til Tiedheim i sassen
der sønnen Johannes var alene
Der pakket en del Proviant som
vi bringte og i en bistasjon i
Sassen dalen. Så fik vi ofte
besøk fra Longyearbyen for de
var stop med alt arbeide både
i kulgruven og i ^{runt} ~~ut~~ ~~dem~~
på anlegget blev bare de
nødvendigst utført.

Siden at arbeide blev nedlagt
i Longyearbyen fik vi besøk
både natt og dag for været

Sommeren 1941

Var strålende stille og sol-
skin. Så de som i fik plads
at sove inddelt i tusef lag
ütte på bord og planker un-
der med bare et ulkæppe over
og kona fik en travet tid i
mer 14 dager med a stekt
mat til alle så de blev lit
med sving for hende.

Men en dag i at travetheten
kom de et fly med Kurs for
pyramiden og de var heller
ikke lenge efter for vi fik
se Sypselmands skøjte
"Walbard" ut i Isfjorden

med Kurs mot Fredheims
hvor de doget Antret og ro-
båten blev sat på sjøen i den
kom tre mand rode til fjera
Den enne var Sypselmands-
bekjente Johannes Olsen
som hadde med brev fra
Sypselmanden til mig der i
stod at om tre dage måtte
jeg være klar for å evakuere
Til England, og
vingen kunne ta med store
vegt en 50 kg per mann i
reise toi

Det var som at bli stå i ansigt
de var mer 30 års slit som man
måtte forlates Hanske for en

Sommeren 1941

Rövers hånd. Der hadde slit
Aranno for å få en kjøst mat
og et styk Arminisju. Så at
Kana og sønen og jeg kunde
ha ver der 3 år endda har vi
nok hat mat og Arminisju
telbak. Der måtte jeg gå i fra
alt utstyr til over 20 fangst
lyter. I Fredheim var som hjem-
me vårt der alle gang klder
tindstøv, strømper og vanter
der var verktøi og en del in to
grammafoni med 150 plater
Koper og kake kar osv.

Den 27 August kom syssel-
mand Skøyta "Swalbard"

Sommer 1941

Da jeg var på dak om bord i
M/s "Swalbard" måtte jeg stå lunge
og se på land skal dette bli den
siste over sikt du om ta efter
mer 30 års i angst og vemodig
slit og savn storm og kuld og
mørke og tre a fire gang forlis
hvor jeg hadde vert ribet til
skinn. Der hadde jeg stå i døds-
felden om ikke jeg hadde hade
4 mann med som hjalp mig
fra å pinnes ihjel

Når ankret opkeist dreide
M/s "swalbard" ut fjorden med
kurs mot advent fjorden. Kona

Sommereen 1941

Og sønnen og jeg blev sat
på land i Hiorthamn med
hundene spændte som fætte
9 hunder og alle fangst-
geværene og reise bagasien
Efter at tale med skibsleder
Jacob Kjöder disponeret
A. Eggel. Skulde jeg bo i
Hiorthamn når kom til
Adventjorden og de havde
også de to vaktmændene
Nicolai Nilsen og Eide Petersen
fået besydel om. De blev
Kona og Johannes og jeg til
evakuerings dagen

Sommereen 1941

Lagen Efter reiste de to vakt
mænd i Hiorthamn med
Motorbåten til Longyear byen.
Der var da kommet Britiske
styrker så alt var steuet for
at alle skulde evakueres over
til England. Jeg var i snakket
Kommander Kaptein Aubert for
om der var en mulighed for om
noen kunde få bli til borte på
fangstfelte for jeg hadde 9 pre kthge
kjøre hunder. De kunde ikke la
sig gjø. så blev jeg nød til
få skūt alle mine 9 kjøre hunder
som jeg hadde slit samme i
alt slaks var og fore over
breer og Daler med tunge

Sommeren 1941

Las på sleden som til sine
tider var så tungt at jeg måtte
spærke løs slede så den kom
i gli når sneen var våd og
sortet de var mange gang at jeg
måtte selv trække lasen sam-
men med hundene. Så når jeg
begynte ^{at} tænke at måtte av live
~~mine kjære hunde~~. Og når jeg

alle hundene som jeg har hat
så meget god nytte av på
alle mine lange turer på
Walbard.

Så de var med Venner da
jeg sa til kona at me måtte

Sommeren 1941

de. Vi på noen til at
sjyke hundene for alle som
er må evakuere om tre dager
eller der omkring. Aldrig
har jeg skutt noen hunder
og heller ikke slått i hjel en
valp. Jeg sa til de to bakt
mennesker i Hortham de må
sjyke alle hundene mine
Så dem bare så langt var
at jeg Verken hører eller ~~ser~~ ^{sag}
til dem mere

Efter at mot gang som hadde
nem met mig på Spitsbergen
De var den dagen da jeg blev vit
til at sjyke omme Kjære Venner

Sommereen 1941

hundene De som hadde slit
så meget samme med mig

Evakueringen

Om morgenen den 2 September
1941 Forlot Helfred og Johannes
og jeg Hiertmann Sammen
med de to vaktsman skapet til
Jacob Nyde Bergen. Vi reiste
over til Longyearbyen i Nydes
motor bil. I den tok vi med
alt reise forut som ^{skulle} ikke var
mer en 50 Kg per mann
men da var de bestemt at
hver familie kunde ta med
100 Kg. Og da var de set

Sommereen 1941.

Dager siden vi hadde forlat
Sassen

I Longyearbyen Sluttet vi oss
sammen med gruvebefolkningen
Ut på Efttermiddagen Kom der
to jagere in til Adventfjorden
en av jagerne la til ved gammel-
Kaien. Den andre AuKet opp
100 meter ut på De var ikke
klart med engang for om bord
stiging. Jeg jek da opp over veien
mot byen. Mitt mellom Gjeringa
og Kontoret møte jeg Direktør
Einar Sverdrup som hilste
og sa har du lyst til å
reise. Nei sa jeg Da svarte

Sommere 1941

Sverdrup De har ikke jeg
heller blev de svart, Sverdrup
forste mot sjeringen å jeg
fik videre op over mot spise-
messen som noen kaker hadde
køkt kaffe som blev ser-
vert til alle som var til stede.
Siden de var lit surt og kalt
så langt ut på kvelden
for de kom i orden så alle
fik begynde å gå om bord på
jagerne som førte oss til
Tropetransport skipet.

"Empress" of Canada som
lå i Gronfjorden. Det kom den
Tredie jageren som hadde
hentet sangstfolke og alle grue-
arbeiderne fra Ny Ålesund

De var host i september 1941 ⁸⁷

Den 3 september 1941

Om morgenen klokken 3. fm var
de en ganske dag en svag
gul farve i horisonten i N.O. Da
"Empress" sammen med 2te
kryser og 3te jageren salpeturs
fra isfjordmunningen vest
med alle befolkning fra wal-
bord mot England det vi
kom etter vel fem dagn og
"Empress" ankret opp uten
for mine belte i gladden
i Glasgow
Andre dagen fik i land i Glasgow
og blev transporter i store busser

Høst sept 1941

Til Mosbank skole. Der
 var Norsk talt og der spurtes de
 om alle Her var ekte nordmenn
 For nasister var ikke velkomne
 De som ikke blev sat til Handels-
 flater jek til de rullede
 skyer og kvinder og eldre
 manuskaper ^{de} jobber der de
 blev brukt for dem

Jeg var en av de eldre som
 blev tilbake der blev ordeen
 at spitsbergen folkene som
 fik arbeide å lave noen
 Tunnel for Olystærke ved
 Orkenøyerne. Og en del kom
 til London der den Norske

høst sept 1941

Regjering hadde Kontorer i
 Kingston Hoüsse så kom der
 noen spitsbergen fangstfolk
 til Norway Hoüsse i Dümp-
 jris i Cotland. så var vi
 to som kom til Edinburgh
 der fangstmann Ingbert Inge-
 brigtson og fru. Og Helfrid
 og jeg. ~~de~~ ^{de} ~~for~~ ^{for} ~~først~~ ^{først} ~~anvise~~
 å bo sammen

De første måtte få tak på efter
 vi kom til Edinburgh var leilig-
 het til bo i Men var så langt
 fra arbeidspladsen. Men
 vi tok den sammen in til
 greide å en leilighet hvor
 de vi arbeide! hvarnen

høsten i oktober 1941

i Leith. Om bord i et Holands-
 selskap og holendere som ~~arbeid~~
 arbeid for mender. Først blev
 Ingebrigtsen og jeg å sette
 opp store jern Bakar som
 blev ferdig i to store pran-
 mer som blev slept av en
~~liten~~ liten skinbåt, jernbake-
 kene blev sat i over land
 så ikke Tyskerne skulde få
 gjøre landgang mot Dok-
 kene skipsfarten gikk ut
 og in.

Når Ingebrigtsen og var
 ferdig med det fikk Inge-

April 1946

brugt sen og jeg i den Norske
 marine vaktmans job marine
 Depot i Leith. Og jeg fikk
 blev syet for et marine Depot
 der blev jeg til Lagret var
 tom om våren 1946. Jeg
 anledning å reise til Oslo
 med samme båten tok
 med de sist fra lagret som
 blev laget på Spørøya.
 der jeg arbeide i 14 dage

sa først i Mai betente jeg
 mig for reise til Tromsø. Men
 først måtte jeg til Marine
 Kontoret på Solpladsen i Oslo

Våren 1946

for at få billet til Tromsø
 For jeg fik billet blev jeg spurt
 om jeg ikke vilde for seje i
 marinen til de svart jeg at
 forlat på Svalbard alt hvad jeg
 eode da jeg blev evakueret til
 England om høsten 1945 der
 har jeg proviant og ammunition
 for tre år en motor båt 10 stk
 ro bäter 37 fangsthyter over
 20 hadde jeg reparert og sat
 stand des ut helle fangst utstyr
 så jeg måtte se om jeg kunde
 finne de Noe igjen.

Vest de jeg
 Men hadde jeg da jeg det dag
 skuldde ha fat 2 maanedes
 frie og sakt samlet alt
 sammen og reist med med
 de som han led og sakt

Våren 1946

Farvel til Svalbard for
 godt.

Forsetter til neste Klade bok

